

SÁRKÁNYOK, TÁLTOSOK, KIRÁLYOK...

Beszélgetés Szántai Lajos kutatóval

Szerencsére Szántai Lajost egyre kevésbé kell bemutatni, hiszen mind többet találkozhatunk vele előadásokon – a Táltos Iskolán is indult egy előadói sorozata – és írott formában. Legutóbb megjelent Kun László király című könyve nagy visszhangot váltott ki olvasói és kutatói körökben is. Új látásmódjával, megközelítéseivel kitérül egy eddig rejtett, misztikus világ, ami körül lengi Árpád-házi királyainkat, családjukat. A Képes Krónika festett miniatúráit – amit a tudósok nagy része épp csak megemlít ill. illusztrációra használ – Szántai a lehető legkomolyabban veszi és ezekből fejté vissza a történetet a legapróbb részletekig. Ez természetesen mély megdöbbenést válthat ki az olvasóból, hiszen minden a szemünk előtt van, csak nem mindig látunk vele.

- *Ezt a látásmódot tanulni nem lehet, hiszen a következtetések végeredménye a legtöbbször ellentmond a hivatalos történettudománynak, művészettörténetnek. Mégis kellett, hogy valami vagy valaki hatására másként kezdjen el járni az agyad.*
- Akkoriban erre persze nem figyeltem fel, csak utólag amikor, felmerül ez a kérdés, lehet talán az iskola előtti éveimet, úgy 3-7 éves koromig, indításnak nevezni. Nagy szerepe volt nagyapámnak és a makkosmáriai templomnak ebben. Ez utóbbinak azért, mert akkoriban (még a Kádár-korszak) nem volt mindennapos, hogy egy kisgyermek templomban, a sekrestyében játszadozzon. Akkoriban néhány nővér ápolta, tartotta rendben a templomot és környezetét. A templom egyébként nyilvántartott Mária kegyhely. Annak ellenére, hogy sok időt töltöttem itt, soha nem kényszerítettek imádkozásra, hittanra és egyebekre. A légkör biztos, hogy meghatározó volt. Nagyapám pedig azért, mert gyönyörűen mesélt esténként, magyar népmeséket természetesen. Ezek közül, amire emlékszem, hogy a királyos mesék tetszettek a legjobban. Jóval később a Körösi Csoma Sándor Buddhológiai Intézetben tanultam sokat. Itt főleg a nagy világvallásokkal ismerkedhettem, foglalkoztam. *(Első publikációi a Buddhista Misszió által kiadott USZO-füzetekben jelentek meg, a magyar népmeséről.)*
- *Mivel kezdődött a kutatói munkád?*
- Nagyapai hagyaték alapján a népmesékkal, és itt az indulást leginkább a sárkány és a táltos ló adta meg. Ezt hosszú adatgyűjtés, keresés követte. Hónapokig sárkányokkal, táltosokkal álmodtam – szerencsére jó sárkányokkal.
- *Az álmokból nagyon sok információt, útmutatást lehet kiszűrni. Vannak, akik megálmodják előre egy problémának megoldását.*
- Pontosan. Én az álmokból tudtam meg hogyan működnek, hogyan kell egy táltossal repülni, milyen tulajdonságai vannak a sárkányoknak, hogyan illeszkednek a világba. És ez nem csak a mesékben van így, hiszen Árpád-házi királyaink is táltos paripákon jártak. *(Gondoljunk csak Szent László legendájára, akinek lova hatalmas szakadékokat ugrott át, forgószélként száguldott. a szerk.)* Ajtonyról például feljegyzik, hogy „sárkány-pap” volt, és az egyik vitéz úgy győzi le, ahogy a sárkányokat szokás.

- *Ha szent királyainknál tartunk, szokás őket Táltos-királyokként is emlegetni. Ez pedig ellentmondani látszik azzal a keresztény képpel - jövőre meg is ünnepeltetik velünk - amit állítólagosan István kényszerített az országra, a népre. A nép viszont Istvánt, de főleg I. Lászlót táltosnak tartja. Mi oldhatja ezt az anakronizmust?*
- A magyar néphagyomány Jézust „égi táltosnak” nevezi. Táltossá csak a teremtő elhívása által lehetett válni. A Turul-nemzettség, Jézus nemzettsége táltosok voltak, így az Árpád-házi királyok is azok. Szt. István a táltos vallást soha nem szüntette meg, az tovább élt még jó félévezreden keresztül, hiszen dokumentált tény – és ez fontos, hogy feljegyzés van róla – Mátyás királyt táltosok veszik körül, a török elleni háborújában ők segítik, tőlük kapja az információkat. A Kárpát-medencében békésen fér meg a két szemlélet. Verbőczy törvénykönyvében írja, hogy a magyar nem Róma jóvoltából keresztény, hanem egyenesen Istentől. Ez pedig azt jelenti, hogy a nép önként vállalja fel, nem erőlteti rá senki.
- *Tanulmányainkban teljesen ellenkező kép jelenik meg. Mégis nyilván találni az önkéntes vállalásra bizonyítékot.*
- Így van. Több is de most egyet nézzünk meg. Egy nép életében a temetkezési szokások rendkívül fontos szerepet játszanak. Ebben történik egy szembeötlő és nagyjelentőségű fordulat Géza és István közti időben. Ez a fordulat az egész Kárpát-medencére kiterjed. Ez pedig azt jelenti, hogy a magyarság ezt önként felvállalta, hiszen a legutolsó kis faluban is megtörténik, nemcsak az Esztergom környéki temetőben, szinte egy időben. A lovas temetkezésről van szó, ami István korában eltűnik a Kárpát-medencében. Erre lehetne mondani, hogy az erőszakos térítés eredménye. De gondoljunk csak bele, ahol ilyen történik, ott még évszázadokkal később is titokban végezzenek ilyen temetéseket. Fokozatos átmenet lenne megfigyelhető. Továbbá ennyi hittérítőt sem lehetne szétküldeni. De mi történt a lóval, táltossal? Azt tudni kell, hogy az eltemetett lovak, minden esetben táltosok voltak, vagyis több foguk volt, mint a többinek. Érdekesség, hogy ezt a tényt – mármint, hogy a honfoglalás kori temetőkből csak ilyen, fölös fogú lovak kerültek elő – az Állatorvosi egyetemen a mai napig tanítják. De ez a tény, sajnos, nem kerül át a „szomszéd asztalára”, mármint a történészekére. Tehát mi történt a lóval? Nem kerül a föld alá. Amit eddig a táltos képviselt, most az „égi táltos”, Jézus Krisztus veszi át. A lovakat ugyanúgy kiválasztják, mint eddig, de a templomba kerülnek be. Meglepő, de így van! Ezek a lovak szabadon élnek a templomokban, szabadon sétálgatnak ki-be, szent állatként kezelik őket. Továbbra is szükség van az erőre, és ők ezt képviselik. Ez elég pogány szokásnak tűnik, de ekkoriban jegyzik fel: A magyar papok névleg is alig keresztények. IX. Leó pápa ezért is akarja megszállni az országot. De miután András király kiűzi a pápát, hálából az kiátkozza.
- *Ezek a tények szépen példázzák, hogy itt egész másféle kereszténység működött, mint Rómában.*
- Ne felejtjük el, hogy nem István tárgyalt Rómánál, hanem Atila. Tudjuk módjában állt volna porig rombolni, de nem tette. A cél azóta is ugyanaz, az európai embert a főemlős szintjéről felemelni. És ezt sajnos ők soha nem fogják el-, és ahogy Pap Gábor szokta mondani, felismerni sem. Pedig ez az áldozat célja. Gondoljunk csak bele, hogy szinte az összes egyházi ünnep innen indul el, innen veszik át. Az István kori Róma nem ismeri, nem tiszteli Máriát, Jézus anyját. Gellért döbben rá, hogy a magyarok Nagyboldogasszony-kultusza szó szerint megegyezik vele.
- *Egyre több helyen tartasz előadásokat, a közelmúltban jelent meg Kun Lászlóról írt könyved. Mekkora az igény erre fajta „múlt olvasásra”?*
- Helyzet szerencsére reménykeltő. Pap Gábor, Molnár V. József a hetvenes évek óta hatalmas munkát végzett-végez. Ezt a tudást hivatalosan oktatják Nagyváradon, Miskolcon. A debreceni egyetemen Pap Gábor és Molnár V. jó tíz éve tart előadásokat. Az egész Kárpát-medencében járnak, járunk előadásokra. Szerencsére elmondható, hogy óvodáktól-egyetemekig eljut a tudás. Ennek birtokában egyre több művész nyilvánul meg (Makoldi Sándor, Kátay Mihály, és sokan mások). Kiderül, hogy a kommunikációs felszín mögött, élő, eleven magyar művészet létezik. Minden évben kitermelődik egy-egy csoport, ami nagy reményekkel bíztat. Mátyás király halála óta csak úgy tudunk elérni eredményt, ha csendben, de kitartóan munkálkodunk. Ahogy a bibliában is írva van: Amit a fülekbe súgtok, a háztetőkről fogják kiabálni.
- *A fiatalok körében elég erőteljes a nyugati, technikai kultúra csodálata. Ezzel viszont sikerül őket az ősi hitről teljesen elterelni. Hogyan látod az utánpótlás esélyeit?*
- A veszély nagy, óriási. Hatalmas pusztítást végeznek, és ami embertelenség, hogy most már a

legérzékenyebb korosztályt, az óvodásokat bombázzák olyan ál-mesefilmekkel, mert ezek álmesék, amelyek hihetetlen rombolást okozhatnak a fejekben, lelkekben. Viszont most olyan időket élünk, amikor a búzát, a konkolytól lassan-lassan kezdik elválasztani.

Aradi Lajos
